

Handreiking **samenwerkingsafspraken** **rijksinspecties**

Colofon

Deze handleiding is geschreven voor strategisch en tactisch adviseurs en dient als hulpmiddel voor het opstellen van samenwerkingsafspraken.

Peter Dekker, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Wendy van den Broek, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Leden werkgroep :

Jan Willem Zevenhuizen

Alouisia de Leeuw

Gianna Orsini

Tim Beerman

Bea van Doesburg

Mariska Reith

Alice Bourgondien-Lubberts

Martin Koopmans

Mayke van Beek

Michael Klaasse

Bureau Inspectieraad

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Inspectie Leefomgeving en Transport

Inspectie Leefomgeving en Transport

Inspectie van het Onderwijs

Inspectie van het Onderwijs

Staatstoezicht op de Mijnen

Inspectie Justitie en Veiligheid

Rijksinspectie Digitale Infrastructuur

Met dank aan alle collega's die geholpen hebben bij de totstandkoming van deze handreiking.

November 2024

Postbus samenwerkingsafsprakenIR@NVWA.nl

Voorwoord

Samenwerken tussen rijksinspecties is een van de hoofdlijnen in het Meerjarenperspectief van de Inspectieraad. Publieke belangen en maatschappelijke opgaven zijn daarbij voor ons het vertrekpunt. Bij de toenemende complexiteit en overlap van maatschappelijke opgaven, onduidelijkheden in taakafbakening, et cetera, is goede samenwerking tussen rijksinspecties noodzakelijk om deze opgaven effectief aan te pakken. En is het van belang afspraken te maken over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in deze opgaven of op de grensvlakken van gedeelde toezichtgebieden.

We zijn blij dat medewerkers van verschillende rijksinspecties en Bureau inspectieraad het initiatief hebben genomen handvatten te ontwikkelen om op meer uniforme manier samenwerkingsafspraken te maken.

Dit heeft erin geresulteerd dat er nu een mooie Handreiking samenwerkingsafspraken rijksinspecties voor u ligt, vergelijkbaar met de Handreiking samenwerkingsafspraken tussen ministeries en rijksinspecties.

We nodigen u uit deze handreiking te gebruiken als een goed startpunt om het gesprek over samenwerking aan te gaan. Het biedt handvatten om te bepalen of de samenwerking waardevol genoeg is om in te investeren. Als dat het geval is vergemakkelijkt de Handreiking de organisatorische kant van de samenwerking, het maken van afspraken, waar doorgaans veel tijd aan wordt besteed omdat het spreekwoordelijke '(afspraken)wiel' steeds opnieuw wordt uitgevonden.

Belangrijke vraagstukken die gedurende de totstandkoming van de handreiking steeds naar voren kwamen, waren de mogelijkheden voor gegevensuitwisseling en voor gezamenlijk onderzoeken, rapporteren en publiceren. Dat zijn lastige thema's waar we als Inspectieraad graag in het vervolg op deze handreiking stappen gaat zetten.

Ten slotte nodigen we u uit om ervaringen met het toepassen van de handreiking met de leden van de werkgroep te delen via de postbus samenwerkingsafsprakenIR@NVWA.nl. Deze ervaringen nemen ze mee bij de evaluatie van de handreiking.

Veel succes met het gebruik van deze handreiking!

Leden van de Inspectieraad
Utrecht, november 2024

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Leeswijzer	5
2	Voorwaarden om te bepalen wanneer samenwerking meerwaarde biedt	6
3	Uitgangspunten voor het maken van afspraken over samenwerking	7
4	Structuren voor het opstellen van samenwerkingsafspraken	8
5	Elementen voor het opstellen van samenwerkingsafspraken	10
5.1	Aanhef	10
5.2	Definities en begripsomschrijvingen	11
5.3	Doel en reikwijdte	11
5.4	Gezamenlijk toezicht- en handhavingsbeleid	11
5.5	Gezamenlijke producten	12
5.6	Taak-, rol- en verantwoordelijkheidsverdeling	13
5.7	Kennisdeling	13
5.8	Informatie-uitwisseling	14
5.9	Informatiebeveiliging	15
5.10	Signalen	15
5.11	Incident- en crisismanagement	16
5.12	Communicatie extern	16
5.13	Overlegstructuur	17
5.14	Contactpersonen	18
5.15	Financiële aspecten	18
5.16	Escalatie	19
5.17	Afdwingbaarheid	20
5.18	Inwerkingtreding, looptijd en actualisatie	20
5.19	Bekendmaking	21
	Bijlage A Verstrekking van persoonsgegevens	22
	Bijlage B Verwerken van persoonsgegevens (AVG)	24
	Bijlage C Inbreuk in verband met persoonsgegevens	25

1 Inleiding

In de algemene [Samenwerkingsovereenkomst Inspectieraad 2022](#) (artikelen 2 en 4) maken leden en geassocieerd leden van de Inspectieraad de afspraak om de betekenis en positie, en de kwaliteit en innovatie van toezicht gemeenschappelijk vorm te geven. De Inspectieraad is het verband voor de aansturing en vormgeving van de samenwerking tussen de rijksinspecties en voor de gezamenlijke behartiging van het publieke belang van goed toezicht.

Door toenemende complexiteit en overlap van maatschappelijke opgaven waar de overheid aan werkt, is samenwerking tussen rijksinspecties noodzakelijk om deze opgaven effectief aan te pakken. Het is belangrijk elkaar te kennen, verbinding aan te gaan en samen acties op te zetten om deze opgaven, vaak ook met andere stakeholders in het maatschappelijke veld aan te pakken en waar mogelijk op te lossen. Daarbij hoort ook dat je van elkaar weet wat (wettelijke) taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn. Zeker als er grensvlakken zijn of overlap is, is het nodig om al in een vroeg stadium te verkennen wat deze taken zijn en afspraken te maken hoe deze zich tot elkaar verhouden. Dit heeft als voordeel dat bij incidenten geen tijd verloren gaat aan het afstemmen wie voor welke taak aan de lat staat.

Een gebruikelijk instrument daarvoor zijn samenwerkingsafspraken¹. Deze worden op veel gebieden al gemaakt, maar uit ervaring blijkt dat daarbij het wiel steeds weer opnieuw wordt uitgevonden en dat er vraagstukken zijn die terug blijven komen. Dit levert zeer langdurige trajecten op en dat gaat ten koste van de samenwerking. Uit een analyse van reeds bestaande samenwerkingsafspraken komt naar voren dat daarin veel onderwerpen terugkomen die gelijkenis vertonen.

Daarom is het initiatief genomen om een handreiking op te stellen. De handreiking biedt daarmee een goed startpunt voor gesprekken over samenwerking en de onderwerpen waarover afspraken zouden kunnen worden gemaakt. Daarmee beogen we dat nieuwe afspraken sneller en eenduidiger tot stand komen. Dat bevordert en versnelt een soepele samenwerking.

1.1 Leeswijzer

Deze handreiking bevat uitgangspunten voor samenwerkingsafspraken, in beginsel voor (geassocieerd) leden van de Inspectieraad (hierna: inspecties), maar waar mogelijk breder bruikbaar.

Met deze handreiking geven we invulling aan de vormgeving van de samenwerking tussen de inspecties als genoemd in de Samenwerkingsafspraken. De handreiking is echter geen sjabloon voor samenwerkingsafspraken, omdat die worden gemaakt naar gelang de specifieke context en omstandigheden van het geval dat vereisen.

Bij op te stellen samenwerkingsafspraken wordt aanbevolen te bezien welke onderwerpen uit de handreiking relevant zijn. Deze vormen de basis voor de samenwerkingsafspraken over het gezamenlijke thema of over het gedeelde toezicht op wet- en regelgeving.

In de handreiking worden steeds enkele voorbeelden genoemd uit een verzameling bestaande samenwerkingsafspraken, -protocollen en -overeenkomsten, die voor het opstellen van deze handreiking zijn geraadpleegd. Zij dienen vooral ter inspiratie voor de uitwerking van de afspraken.

¹ Voor samenwerkingsafspraken worden soms ook andere benamingen gebruikt zoals Protocol, Overeenkomst, Convenant en werkafspraken. De verschillen worden nader toegelicht in: [Juridisch | Kenniscentrum voor beleid en regelgeving \(kcbn.nl\)](#) In deze handreiking hanteren we de term samenwerkingsafspraken waarbij betrokken rijksinspecties gelijkwaardig zijn.

2 Voorwaarden om te bepalen wanneer samenwerking meerwaarde biedt

De hoofdvraag bij het maken van samenwerkingsafspraken is of de samenwerking meerwaarde biedt bij het borgen van publieke belangen in het algemeen en de publieke belangen waarvoor de inspecties toezichtactiviteiten verrichten in het bijzonder. Samenwerking is immers niet anders dan een middel om gewenste doelen te bereiken. En afspraken zijn niet anders dan een hulpmiddel om de aard, doel en inhoud van samenwerking te verduidelijken. Bijvoorbeeld door het definiëren van rollen, taken en verantwoordelijkheden, het onderling afstemmen daarvan of door afspraken te maken over optreden in geval van incidenten.

Samenwerking tussen inspecties is effectief in het borgen van onderhavige publiek belang(en) indien wordt voldaan aan elk van de onderstaande drie voorwaarden². Beantwoording van de hieronder genoemde indicatieve vragen helpt om duidelijk te krijgen of samenwerkingsafspraken meerwaarde bieden:

Voorwaarde 1: Maatschappelijke meerwaarde

Door samenwerking kunnen de betrokken inspecties hogere ambities realiseren dan zonder deze samenwerking aan te gaan: partners kunnen meer effect sorteren, effectiever en sneller doelen realiseren of doelen realiseren tegen lagere kosten en capaciteitsinzet, of kunnen hierdoor mogelijk de (administratieve) lasten voor ondertoezichtstaanden verlagen.

- Levert de samenwerking meerwaarde op voor de maatschappij; is er sprake van synergie?
- Is er een noodzaak of motief tot samenwerking, bijvoorbeeld omdat elke inspectie afzonderlijk het maatschappelijk vraagstuk niet (effectief) kan oplossen of dat er sprake is van elkaar aanvullende toezichttaken op regelgeving waarvoor een gedeelde rol en bevoegdheid is?
- Biedt de samenwerking voor betrokken inspecties de mogelijkheid om de publieke belangen beter te borgen en zo ja op welke wijze?

Voorwaarde 2: Prioritair onderwerp

De via samenwerking te realiseren doelen of opgaven hebben voldoende prioriteit bij elk van de samenwerkingspartners.

- Hebben de doelen of opgaven van de samenwerking voldoende prioriteit om samen te werken en hierover samenwerkingsafspraken te maken?
- Is het onderwerp van de samenwerking voldoende concreet en niet te breed?

Voorwaarde 3: Commitment

De samenwerking is een 'vitale coalitie'. Daarbij is van belang dat er op bestuurlijk niveau commitment is voor het samen realiseren van de doelen van samenwerking. Samenstelling van de samenwerkingscoalitie en inzet en betrokkenheid van de partners bieden een voldoende grote kans van slagen dat de samenwerking ook tot de gewenste resultaten leidt en de samenwerkingsafspraken actueel en relevant blijven.

- Ligt er een formele opdracht tot samenwerking aan ten grondslag en van wie is deze afkomstig? Of is er op een andere wijze duidelijk dat er op bestuurlijk niveau en andere lagen in de betrokken organisaties commitment (draagvlak en inzet) is voor samenwerking.
- Draagt de voorgenomen samenwerking echt bij aan het werken aan het prioritaire onderwerp, los van wettelijke verplichtingen en gedeelde taken?

² Deze voorwaarden en teksten zijn grotendeels afkomstig uit het NVWA Afwegingskader externe samenwerking. Handreiking samenwerkingsafspraken rijksinspecties

3 Uitgangspunten voor het maken van afspraken over samenwerking

Inspecties werken op een groot aantal onderwerpen samen zoals toezicht in het sociaal domein, natuur of op industriële veiligheid van procesindustrie. Soms zijn er raakvlakken tussen inspecties die elk een taak of bevoegdheid hebben in het toezicht op specifieke regelgeving, bijvoorbeeld voor chemische stoffen. Ook kan het gaan om onderwerpen die meerdere beleidssectoren doorkruisen, zoals digitalisering of schaarste op de arbeidsmarkt.

Uitgangspunt 1: afspraken zijn niet juridisch afdwingbaar.

In deze handreiking spreken we over samenwerkingsafspraken tussen gelijkwaardige (overheid)partijen waarvoor er **geen juridisch afdwingbare overeenkomst** tot stand komt of nodig is³. Indien dat wel het geval is, valt dit buiten de reikwijdte van deze handreiking.

Uitgangspunt 2: afspraken borgen publieke belangen en/of hebben maatschappelijke meerwaarde.

Het vertrekpunt van samenwerkingsafspraken is hoe met het gezamenlijke toezicht de **onderliggende publieke belangen zo goed mogelijk worden geborgd**.

Uitgangspunt 3: afspraken kunnen of verschillende abstractie niveaus gemaakt worden.

Een aantal aspecten van samenwerking is zo algemeen dat ze gelden voor (bijna) alle samenwerkingsafspraken, bijvoorbeeld omdat ze voortvloeien uit een gemeenschappelijke wettelijke basis. Daarnaast kan er bij een onderwerp behoefte zijn om **specifieke afspraken** te maken die ingaan op de karakteristieken van dit onderwerp.

Uitgangspunt 4: partijen hebben een gedeelde visie en afgestemde verwachtingen.

Samenwerkende inspecties hebben een **gedeelde visie** op het doel en de toegevoegde waarde van samenwerking. We streven naar heldere afspraken die bijdragen aan een **uniforme en effectieve gezamenlijke werkwijze** van toezicht en handhaving in de praktijk.

Het maken van samenwerkingsafspraken dient zorgvuldig afgewogen te worden. Hierbij is het belangrijk om te bepalen of de bestaande wettelijke ruimte voldoende gelegenheid biedt tot samenwerking of dat er aparte afspraken gemaakt dienen te worden, bijvoorbeeld om de verdeling van taken en verantwoordelijkheden vast te leggen.

³ Alhoewel het kan zijn dat bepalingen juridisch bindend zijn, zal het niet snel voorkomen dat deze juridisch afgedwongen worden tussen rijksinspecties. Hierbij speelt een rol dat het gaat om rijksoverheden onderling, die ook nog eens onder de rechtspersoon Staat vallen.
Handreiking samenwerkingsafspraken rijksinspecties

4 Structuren voor het opstellen van samenwerkingsafspraken

Indien inspecties het wenselijk en noodzakelijk achten onderling samenwerkingsafspraken te maken, is het aan te bevelen om onderwerpen die voor alle raakvlakken in het toezicht van deze inspecties gelden zo veel als mogelijk generiek, dus op overkoepelend niveau, vast te leggen.

Door dit te doen wordt de regievoering op het geheel van deze afspraken versimpeld en transparanter gemaakt. Ook wordt door generieke afspraken voorkomen dat de samenwerkingsafspraken snel niet meer actueel zijn en moeten worden geüpdatet.

Op de afzonderlijke raakvlakken in het toezicht of toezichtdomeinen kunnen, indien nodig, nadere of specifiekere afspraken worden gemaakt. Deze werkafspraken per domein kunnen in de vorm van een bijlage aan de overkoepelende samenwerkingsafspraken worden gevoegd.

Specifieke afspraken kunnen werkafspraken zijn die voortvloeien uit generieke afspraken. Dit kan ook een uitwerking of nadere concretisering hiervan zijn.

Voorbeeld samenwerking IGJ - Jeugdautoriteit

(...) Partijen hebben drie keer per jaar, of zoveel vaker als nodig is, een ambtelijk overleg, waarbij ten minste de accounthouders van de IGJ en de Jeugdautoriteit aanwezig zijn.

3. In dit overleg worden in ieder geval de volgende onderwerpen ter sprake gebracht: - Actualiteiten en beleidsvoornemens die de andere Partij mogelijk raken; - Mogelijke casuïstiek en/of onderzoek waarbij sprake kan zijn van wederzijds belang, in het bijzonder als het casuïstiek en/of onderzoek bij dezelfde Partijen betreft. Voor het handelen van de IGJ en de Jeugdautoriteit op dit laatste punt zijn aanvullende werkafspraken gemaakt.

Uit: Samenwerkingsafspraken IGJ en de Jeugdautoriteit

Er zijn verschillende redenen om te kiezen voor een gelaagde structuur van generieke en specifieke samenwerkingsafspraken. Hieronder beschrijven we deze redenen, geïllustreerd met een aantal voorbeelden.

Eén overkoepelende afspraak tussen twee toezichthouders, daaronder werkafspraken.

Indien partijen op meerdere sectoren/toezichtdomeinen en/of wet- en regelgeving samenwerken is het voor de hand liggend dat generieke afspraken eenmalig gemaakt worden. Het maken van afspraken kost tijd en afstemming. Door generieke onderwerpen eenmalig op een overkoepelend niveau af te spreken, biedt dit meer tijd en focus voor specifieke werkafspraken. Werkafspraken voor samenwerkingen bijvoorbeeld per onderwerp of bepaalde wet- en regelgeving kunnen hieronder vallen. Een heldere overlegstructuur kan er dan voor zorgen dat het juiste onderwerp op de juiste tafel besproken wordt. Werkafspraken zijn dynamischer en kunnen vaker worden aangepast, zonder hiervoor de bovenliggende samenwerkingsafspraken elke keer te hoeven aan te passen.

Voorbeeld samenwerking ILT – NVWA

De NVWA en ILT werken op een groot aantal wettelijke en/of maatschappelijke thema's samen. Denk hierbij aan mest, gewasbeschermingsmiddelen en biociden, water en de veiligheid van producten. Bij veel van deze thema's zijn samenwerkingsafspraken wenselijk en soms ook noodzakelijk.

Door het opstellen van één overkoepelende set aan samenwerkingsafspraken waarin generieke samenwerkingsafspraken zijn opgenomen, kan bij de eerdergenoemde thema's direct de focus liggen op de inhoud van het thema en het doel van die specifieke samenwerking.

Deze generieke afspraken kunnen als “een soort algemene voorwaarden” en worden toegevoegd aan de specifieke werkafspraken per (wettelijk) thema of onderwerp of vice versa waarbij de werkafspraken worden toegevoegd aan de generieke samenwerkingsafspraken.

Eén overkoepelende afspraak tussen meerdere toezichthouders over een gezamenlijk onderwerp.

Wanneer meerdere toezichthouders een rol hebben in een maatschappelijk thema en/of bij wet- en regelgeving kan hiervoor één overkoepelende set samenwerkingsafspraken gemaakt worden die voor alle toezichthouders geldt.

Wanneer de wens en/of de noodzaak bestaat om nadere werkafspraken te maken tussen één of meerdere betrokken partijen kan dat in onderliggende werkafspraken.

Voorbeeld Samenwerkingsafspraken met andere toezichthouders

(...) Dit doel wordt bereikt door het maken van samenwerkingsafspraken op hoofdlijnen en het weergeven van de kaders waaraan de op basis van deze samenwerkingsovereenkomst tussen twee of meerdere partijen te maken werkafspraken moeten voldoen.

De samenwerking tussen twee of meerdere partijen, **als uitgewerkt in de te maken werkafspraken**, heeft, voor zover relevant, betrekking op de onderstaande onderwerpen: (...)

Uit: Samenwerkingsovereenkomst Stralingsbescherming 2017 ANVS

Voorbeeld Toezicht Sociaal Domein

In het samenwerkingsverband Toezicht Sociaal Domein werken vier rijksinspecties samen: Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie. Dit samenwerkingsverband bestaat uit het houden van toezicht op de werking van het stelsel van zorg en ondersteuning in het sociaal domein. Hierbij gaat het om maatschappelijke problemen rond onderwijs, jeugd, zorg, welzijn, wonen, veiligheid werk en inkomen waarbij de burger centraal staat.

Uit: Op de website van Toezicht Sociaal Domein is meer inspiratie te vinden over de manier waarop wordt samengewerkt: www.toezichtsociaaldomein.nl

5 Elementen voor het opstellen van samenwerkingsafspraken

Dit hoofdstuk geeft een lijst van elementen of onderwerpen die onderdeel kunnen vormen van samenwerkingsafspraken. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in onderwerpen die in het overkoepelende gedeelte, dus generiek, kunnen worden geregeld, en de onderwerpen die specifiek kunnen worden geregeld. De uitwerking in beide categorieën kan verschillen en wordt daarom aan de gebruikers van deze handreiking overgelaten.

In sommige gevallen kan het wenselijk zijn om elementen die in de overkoepelende samenwerkingsafspraken zijn opgenomen tevens in specifieke (werk)afspraken op te nemen om deze daarin verder te concretiseren. Bijvoorbeeld door naast een algemene beschrijving van de overlegstructuur in de overkoepelende afspraken in de specifieke afspraken de betrokken afdelingen te noemen. Enkele elementen zijn altijd specifiek van aard, zoals de afspraken die worden opgenomen over de verantwoordelijkheidsverdeling in het toezicht op een bepaald thema of domein.

In de volgende paragrafen geven we per element een korte toelichting en één of meerdere voorbeelden uit bestaande samenwerkingsafspraken tussen rijksinspecties ter illustratie. De lijst van onderwerpen of elementen voor samenwerkingsafspraken is niet uitputtend en niet verplichtend. Er kunnen, in het geval dat gewenst is gelet op de aard van de samenwerking, elementen aan toe worden gevoegd of elementen worden weggelaten.

5.1 Aanhef

Toelichting: In de aanhef van de samenwerkingsafspraken worden overwegingen voor het maken van samenwerkingsafspraken benoemd. Dit is een plek om iets te zeggen over aanleiding (bv. nieuwe wetgeving waarvoor meerdere toezichthouders zijn aangewezen, een gedeeld publiek belang of maatschappelijk thema of samenvoeging van toezichtonderdelen), de gezamenlijke ambitie, de uitgangspunten voor de samenwerking, de redenen waarom samenwerking is gewenst en/of de wettelijke grondslag daarvoor.

Voorbeeld overwegingen

- (...) met het oog op de bevordering van de veiligheid op het gebied van stralingsbescherming is het van belang dat de verschillende partijen met taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het terrein van de stralingsbescherming onderling samenwerken;
- samenwerking is daarnaast van belang met het oog op een efficiënte inzet van de capaciteit van de betrokken partijen en kan tevens in het kader van toezicht bijdragen aan het tot een minimum beperken van de toezichtlast voor de onder toezicht staande ondernemers, waaronder de administratieve last;
- samenwerking draagt bovendien bij aan het sluiten van de beleidscyclus op het terrein van stralingsbescherming, bestaande uit beleid, regelgeving, vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede de evaluatie daarvan;
- met het oog op een goede samenwerking in reguliere situaties, niet zijnde crisissituaties, alsook in geval van incidenten is het van belang dat er een samenwerkingsovereenkomst stralingsbescherming op hoofdlijnen komt als basis voor tussen partijen te maken werkafspraken;
- (...)
- de samenwerking krijgt vorm door het afstemmen, het coördineren, het gezamenlijk of ten behoeve van elkaar instellen van toezichtactiviteiten en het uitwisselen van kennis en informatie;
- de samenwerking brengt geen wijziging van de ministeriële verantwoordelijkheid en de bevoegdheden van partijen met zich mee;
- de samenwerking beperkt de wettelijke rechtsbescherming van derden niet; (...)

Uit: Samenwerkingsovereenkomst Stralingsbescherming 2017 ANVS

Voorbeeld overwegingen

Handreiking samenwerkingsafspraken rijksinspecties

Overwegende dat:

- IJ&V en IvHO beide een toezichhoudende taak hebben op de Politieacademie en het onderwijs dat door de Politieacademie wordt verzorgd;
- IJ&V toeziet op de kwaliteit van het onderwijs van de Politieacademie en IvHO op de naleving van de WHW;
- Zij met zo min mogelijk toezichtlasten zo veel mogelijk effect wensen te bereiken.

Uit: Samenwerkingsafspraken Inspectie Justitie en Veiligheid (IJ&V) en Inspectie van het Onderwijs (IvHO)

5.2 Definities en begripsomschrijvingen

Toelichting: In de definities is ruimte om voorkomende begrippen uit de afspraken uit te leggen. Het is belangrijk dat begrippen door elke partij op een gelijke manier worden geïnterpreteerd.

Definities zijn in veel gevallen al beschikbaar in andere bronnen. Daarbij kan gedacht worden aan:

- Definities zoals beschreven in wet- en regelgeving.
- [Begrippenlijst | Overheid.nl](#)
- Rob Velders & Meindert Brunia, Begrippenkader rijksinspecties, Inspectieraad 2013

5.3 Doel en reikwijdte

Toelichting: als eerste step is het belangrijk om wederzijdse verwachtingen op elkaar af te stemmen. Een gezamenlijk en gedragen doel in combinatie met de reikwijdte van de samenwerkingsafspraken vormt de basis voor het maken van verdere afspraken. Dit kan veelomvattend zijn maar ook specifiek, bijvoorbeeld om het toezicht op één bepaald wetsartikel te regelen.

Voorbeeld doel en reikwijdte

Doel van deze samenwerkingsovereenkomst is het bevorderen van de onderlinge samenwerking tussen de verschillende partijen met wettelijke taken op het terrein van de stralingsbescherming met het oog op een adequate stralingsbescherming van milieu, bevolking, werknemers en patiënten in Nederland. Dit doel wordt bereikt door het maken van samenwerkingsafspraken op hoofdlijnen en het weergeven van de kaders waaraan de op basis van deze samenwerkingsovereenkomst tussen twee of meerdere partijen te maken werkafspraken moeten voldoen.

(...)

Deze samenwerkingsovereenkomst geldt uitsluitend voor de samenwerking in reguliere situaties en in geval van kleinschalige incidenten.

Uit: Samenwerkingsovereenkomst Stralingsbescherming 2017

5.4 Gezamenlijk toezicht- en handhavingsbeleid

Toelichting: In dit onderdeel wordt een beschrijving gegeven van de onderwerpen waarop betrokken inspecties gezamenlijk beleid, gezamenlijke kaders of een gezamenlijke aanpak voor toezicht en handhaving willen

formuleren⁴ (bv. in het geval meerdere toezichthouders actief zijn op onderdelen van een keten in dezelfde sector), zoals:

- een gezamenlijk handhavings- en interventiebeleid;
- een gezamenlijke handhavingsstrategie;
- gezamenlijke toezichtprioriteiten op een thema of onderwerp;
- gezamenlijke methode voor risicoanalyse voor een bepaald maatschappelijk thema.

Voorbeeld gezamenlijk toezicht- en handhavingsbeleid

1. Bij constatering van één (of meer) overtreding(en) zal deze inspectiedienst handhaven in principe volgens eigen beleid, indien van toepassing volgens een vastgesteld interventiebeleid.
2. Iedere dienst (m.u.v. Arbeidsinspectie) heeft of ontwikkelt een eigen interventiebeleid voor het onderwerp biociden en/of gewasbeschermingsmiddelen en stemt dit met de andere diensten af. Ieder interventiebeleid wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. Dit interventiebeleid wordt gepubliceerd op de eigen websites van de partijen.
3. Voor sommige handhavingsprocessen vindt samenwerking plaats tussen inspectiediensten. Het boetebureau van de ILT verwerkt bestuurlijke boetes, naar aanleiding van rapporten van bevindingen (ook wel boeterapporten) opgemaakt door inspecteurs van de ILT, maar ook van inspecteurs van de NVWA voor overtredingen met betrekking tot biociden. (...)
4. (...)
5. Indien nodig kan de NVWA of ILT overgaan tot het namens de Minister van IenW of LNV intrekken van een bewijs van vakbekwaamheid voor gewasbeschermingsmiddelen of biociden.

Uit: Samenwerkingsafspraken inspectiediensten voor toezicht op en handhaving van de biociden- en gewasbeschermingsmiddelenregelgeving.

5.5 Gezamenlijke producten

Toelichting: In het kader van de samenwerking kunnen gezamenlijke (toezicht)producten worden ontwikkeld. In dit onderdeel kan onder meer worden benoemd welke producten dit zijn en kunnen afspraken worden gemaakt over gebruik en beheer van deze producten. Voorbeelden van producten zijn handreikingen, hulpmiddelen om de naleving in de sector te bevorderen, instrumenten die voor het gezamenlijk toezicht worden ingezet (bv. een risicoanalysemethodiek), gezamenlijke rapportages of signaleringen.

Voorbeeld Toezicht Sociaal Domein

Toezicht Sociaal Domein werkt met toezichtkaders. Als basis zijn er het Toezichtkader Stelseltoezicht Jeugd en het Toezichtkader Volwassenen in het Sociaal Domein. Deze vormen de basis voor de toezichtkaders van de verschillende onderzoeken.

Toezicht Sociaal Domein (TSD) heeft een handreiking ontwikkeld in samenwerking met inspecteurs van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie. In deze handreiking staan concrete handvatten om het gesprek aan te gaan met bestuurders over samenwerking. De handreiking is bedoeld voor inspecteurs en Wmo-toezichthouders. Zij kunnen de handreiking in zijn geheel gebruiken of onderdelen ervan inpassen in bestaande toezicht-instrumenten.

⁴ NB: het gaat hierbij om de afspraak deze documenten te ontwikkelen, niet om een uitwerking daarvan in de samenwerkingsafspraken (ook vanwege de geldigheidsduur van de afspraken)

Voor intern toezichthouders, medezeggenschapsraden en bestuurders heeft Toezicht Sociaal Domein (TSD) een gespreksleidraad ontwikkeld over samenwerking: “Stimulerend toezicht op samenwerking”

Toezicht Sociaal Domein heeft een aantal gezamenlijke producten ontwikkeld. De meest recente voorbeelden zijn te vinden op de website: www.toezichtsociaaldomein.nl

5.6 Taak-, rol- en verantwoordelijkheidsverdeling

Toelichting: Dit element dient ervoor om de afspraken die de inspecties maken over de verdeling van (wettelijke) taken, rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het thema of het onderwerp. Hierin kan bij een gezamenlijk toezichtdomein worden omschreven/afgebakend op welke onderdelen van wetgeving bij welke doelgroepen elk van de betrokken inspectiediensten toezicht houden.

Voorbeeld verantwoordelijkheidsverdeling⁵

Verantwoordelijkheidsverdeling

De ILT is in dit kader verantwoordelijk voor:

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

De NVWA is in dit kader verantwoordelijk voor:

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

De Inspectie SZW is in dit kader verantwoordelijk voor:

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

De RDW is in dit kader verantwoordelijk voor:

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

[onderwerp/ wetgeving/ taak];

Uit: Samenwerkingsafspraken ILT-NVWA Inspectie SZW-RDW voor toezicht op de bijzondere bromfiets

5.7 Kennisdeling

Toelichting: Dit onderdeel gaat over het uitwisselen van kennis, deskundigheid/expertise en methoden/technieken met de samenwerkingspartner(s) op het gedeelde toezichtterrein, met als doel het samen beter te kunnen toezien en handhaven op dit terrein. Hierbij valt ook te denken aan het gebruik maken van of ter beschikking stellen van beschikbare laboratoriumcapaciteit of (specialistische) juridische kennis.

Voorbeeld kennisdeling

Kennisdeling

- Inspecteurs en Buitengewoon Opsporingsambtenaren (Boa's) bij SodM nemen, voor zover dat nodig is voor de uitoefening van de in de Aanwijzingsregeling geformuleerde taak, deel aan de (basis)opleidingen of trainingen dan wel kennisdeling binnen Inspectie SZW.

⁵ De Inspectie SZW heet inmiddels de Nederlandse Arbeidsinspectie
Handreiking samenwerkingsafspraken rijksinspecties

- Inspecteurs en Boa's bij Inspectie SZW nemen, voor zover dat nodig is voor de uitoefening van hun taak, deel aan opleidingen of trainingen dan wel kennisdeling binnen SodM.
- Inspectie SZW geeft SodM, voor zover dat nodig is voor de uitoefening van de in de Aanwijzingsregeling geformuleerde taak, zoveel als mogelijk toegang tot de Kennisbank.

Uit: Samenwerkingsovereenkomst tussen SodM en Inspectie SZW

5.8 Informatie-uitwisseling

Toelichting: In dit element wordt beschreven wat aard en doel is van de informatie-uitwisseling tussen betrokken inspectiediensten. Het gaat hierbij om informatie-uitwisseling over zaken die van belang zijn voor de goede uitoefening van de taken en bevoegdheden van de samenwerkingspartners, zowel in de koude fase (regulier toezicht) als in de warme fase (crisis- en incidentenmanagement). Ook kan het gaan over de wijze van en randvoorwaarden voor informatie-uitwisseling van in het toezicht verkregen informatie over onder toezicht staande bedrijven. De uitwisseling van persoonsgegevens is nader uitgewerkt in de bijlage bij dit document⁶.

Soms is informatie-uitwisseling in wetgeving geregeld zoals in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden in artikel 82: "Aanwijzing toezichthouders", lid 4: "De door Onze Minister aangewezen ambtenaren, bedoeld in het eerste lid, verstrekken elkaar ter uitvoering van hun taak uit eigen beweging of desgevraagd onderling de voor de uitvoering van hun taak noodzakelijke gegevens."

Voorbeeld informatie-uitwisseling

IGJ en NVWA streven ernaar elkaar over en weer adequaat tijdig en volledig te informeren over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang kunnen zijn. Zij zullen in het kader van onderzoeken in een zo vroeg mogelijk stadium en zo volledig mogelijk gegevens verstrekken binnen de grenzen van wat op grond van wet- en regelgeving en jurisprudentie is toegestaan.

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen de IGJ en de NVWA inzake de samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht, handhaving en andere taken van gemeenschappelijk belang.

Voorbeeld informatie-uitwisseling

Agentschap Telecom⁷ en SodM wisselen op een hierna nader omschreven wijze informatie uit met betrekking tot het toezicht op de ondertoezichtgestelden die zowel onder de Telecommunicatiewet, de Wion als onder de Mijnbouwwet en de Gaswet vallen:

1. Het uitwisselen van de jaarplannen;
2. Het beschikbaar stellen van rapporten met betrekking tot inspecties voor zover betrekking hebbend op de beheerders van gastransportnetten;
3. Het uitwisselen van jaarverslagen;
4. Het (proactief) verstrekken van informatie aangaande wets-, besluit- en regeling wijzigingen voor zover dit de gedeelten betreft van de telecommunicatieregelgeving en mijnbouwregelgeving die relevant zijn voor de ander;
5. Het verstrekken van informatie op het gebied van nieuwe of gewijzigde inspectieprocedures.

⁶ Wanneer sprake is van uitwisseling van persoonsgegevens dient in de samenwerkingsovereenkomst de wettelijke grondslagen genoemd te worden en aangegeven te worden hoe invulling wordt gegeven aan relevante AVG-bepalingen, bijvoorbeeld of een DPIA is opgesteld.

⁷ Agentschap Telecom heet nu Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI)

Uit: Samenwerkingsprotocol tussen Agentschap Telecom, werkend binnen het wettelijk kader van de Telecommunicatiewet en de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten en Staatstoezicht op de Mijnen, het bevoegd gezag krachtens de Mijnbouwwet, inzake de uitvoering van het toezicht op mijnbouwinstallaties en de gaswet

Voorbeeld informatie-uitwisseling

Voor informatie over de uitvoering van beleid, implementatie van werkwijzen, informatie uit externe (internationale) overleggen, signalen vanuit toezicht, relevante resultaten van inspecties, binnengekomen meldingen van incidenten en contacten met media en werkgevers- of werknemersorganisaties gelden de volgende afspraken:

- Partijen betrekken elkaar tijdig bij nog nader overeen te komen in- en externe overleggen (waaronder begrepen in ieder geval de overleggen met bonden en branches) waarin gesproken wordt over ontwikkelingen die voor de taakuitvoering van beide partijen relevant zijn;
- (...)
- partijen informeren elkaar vroegtijdig, in aansluiting op de jaarplancycclus, over de voorgenomen prioriteiten en thema's voor het komende jaar/jaren en bespreken in hoeverre en op welke wijze deze kunnen worden opgenomen in de jaarplannen van partijen;
- na afloop van het kalenderjaar, maar uiterlijk op 1 april, informeren partijen elkaar over behaalde resultaten en belangrijke ontwikkelingen in het voorgaande jaar.

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen Staatstoezicht op de Mijnen en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

5.9 Informatiebeveiliging

Toelichting: Vanaf 1 januari 2019 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht om de veiligheid van informatie verder te vergroten. De BIO biedt één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid, gebaseerd op de NEN-EN-ISO/IEC 27001:2017 en de NEN-EN-ISO/IEC 27002:2017. Iedere overheidsorganisatie heeft de verplichting de BIO te hanteren als basis voor informatiebeveiliging.

Voorbeeld informatiebeveiliging

Samenwerkingspartners hanteren in het kader van de beveiliging van informatie minimaal het geldende basisnormenkader voor informatiebeveiliging, de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIO) en het privacy beleid.

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de Inspectie Militaire Gezondheidszorg inzake de samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht en handhaving betreffende de voedselveiligheid bij Defensie.

5.10 Signalen

Toelichting: Signalen, waaronder klachten en verzoeken, die thuishoren op het toezichtterrein van de andere toezichthouder, worden op basis van artikel 2:3 van de Algemene wet bestuursrecht onverwijld doorgestuurd. Daarbij wordt afgestemd of de melding/het signaal in behandeling wordt genomen en door wie. Wanneer niet duidelijk is bij welke partij het signaal thuishoort, onderzoekt de ontvangende partij, zo goed als redelijkerwijs mogelijk, en afhankelijk van het type signaal nader bij wie dit signaal mogelijk thuishoort.

Naast de wettelijke doorzendverplichting kan het zijn dat er extra afspraken nodig zijn. Denk hierbij aan afspraken ter signalering, mogelijkheid van informatie-uitwisseling, over situaties die door een toezichthouder worden

Handreiking samenwerkingsafspraken rijksinspecties

aangetroffen en waarbij deze van oordeel is dat het de bevoegdheid of verantwoordelijkheid is van de samenwerkingspartner om hierop toe te zien dan wel te handhaven.

Voorbeeld doorgeven signalen

De IGJ is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de Wet op de medische hulpmiddelen. Als de NVWA medische hulpmiddelen bestemd voor consumenten aantreft bij toezichtobjecten die onder haar primair toezicht vallen en die niet voldoen aan de voorschriften meldt ze dit bij IGJ, die daar vervolgens actie op kan ondernemen.

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) inzake de samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht, handhaving en andere taken van gemeenschappelijk belang.

5.11 Incident- en crisismanagement

Toelichting: Crisismanagement vraagt om een goede, tijdige en gecoördineerde (integrale) samenwerking tussen betrokken partijen., en dus vooraf goede afspraken over samenwerking ten tijde van incidenten en crises. Crisismanagement is netwerkmanagement. Evaluaties van calamiteiten en incidenten en het functioneren van de crisisorganisatie leveren inzichten en verbeterpunten op, die bijdragen aan de continue verbetering van de crisisorganisatie.

Voorbeeld incident- en crisismanagement

- In geval een incident of crisis gaan contactpersonen in overleg over concrete toedeling van taken en verantwoordelijkheden omwille van de afhandeling van het incident of crisis.
- Partij stelt een liaison beschikbaar om tijdens de afhandeling van een incident of crisis deel te nemen aan het incident- en crisisteam indien zich iets voordoet op het toezichtgebied van het de andere partij.
- Indien relevant nemen partijen gezamenlijk deel aan incident en crisis oefeningen.
- Indien nodig kunnen partijen nadere afspraken maken om koppelvlakken met het Handboek Incident en Crisisbeheersing NVWA onderling af te stemmen.

5.12 Communicatie extern

Toelichting: Beschrijving van de afstemming over communicatie over zaken die de samenwerking raken, bijvoorbeeld de externe communicatie/woordvoering over de (gezamenlijke rapportage van) resultaten van onderzoeken, en signalen over maatschappelijke ontwikkelingen. Denk hierbij aan het vooraf gezamenlijke inschatten van impact van het uitbrengen van de rapportage en/of de communicatie-uitingen richting politiek, media en/of het algemene publiek.

Voorbeeld communicatie met externe partijen

In geval van gemeenschappelijk belang treden ILT en de NVWA in overleg om tot een gezamenlijke lijn van communicatie en woordvoering te komen.

Uit: Samenwerkingsafspraken inspectiediensten voor toezicht op en handhaving van de biociden- en gewasbeschermingsmiddelenregelgeving.

Voorbeeld communicatie met externe partijen

- Informatieverplichting van de ministers van VWS en EZ aan de consumenten (artikel 21a Warenwet)
- Bij de informatievoorziening aan de consument betrekken de VWA en het agentschap
- zoveel mogelijk uniformiteit. De organisaties wisselen daartoe informatie uit.

Uit: Afspraken tussen de Voedsel en Waren Autoriteit (hierna: VWA) en Agentschap Telecom (hierna: het agentschap) over de uitvoering van de Europese richtlijn Algemene Productveiligheid (2001/95/EG)

Voorbeeld communicatie met externe partijen

In geval van externe communicatie zorgen ANVS en SodM voor onderlinge uitwisseling van informatie en afstemming/instemming vooraf. Dit wordt gedaan bij:

- toezicht en handhaving bij de relevante sectoren (afhankelijk van de afbakening wordt de communicatie gedaan door SodM of ANVS, zie punt 3, in overleg);
- vergunningverlening (de communicatie wordt gedaan door ANVS), en;
- Wob-verzoeken

Uit: Werkspraken tussen Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) en Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) ter uitvoering van de Samenwerkingsovereenkomst stralingsbescherming 2017

5.13 Overlegstructuur

Toelichting: In dit element wordt de (gelaagde) overlegstructuur beschreven voor de afstemming over gezamenlijke toezicht-vraagstukken, op operationeel, tactisch, strategisch en bestuurlijk niveau (besluitvormingsstructuur), waarbij in geval van samenwerkingsafspraken tussen meerdere rijksinspecties ook nog als volgende niveau, de Inspectieraad, kan worden toegevoegd.

Voorbeeld overlegstructuur

In het kader van deze samenwerking vinden de volgende overleggen plaats:

- NVWA-IGJ Operationeel Overleg (VIOO) (6 keer per jaar).
- Strategisch-tactisch overleg (tweejaarlijks of zoveel vaker als een van de partijen nodig acht), in mei en november en o.a. over jaarlijkse afstemming van prioriteiten (art. 3).
- Bestuurlijk overleg (jaarlijks of zoveel vaker als een van de partijen nodig acht).

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd [IGJ] en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit [NVWA] inzake de samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht, handhaving en andere taken van gemeenschappelijk belang.

Voorbeeld overlegstructuur

Ambtelijk overleg

- (...) Partijen hebben twee keer per jaar, of zoveel vaker als nodig is, een ambtelijk overleg, waarbij ten minste de accounthouders van de IJenV en de Jeugdautoriteit aanwezig zijn.
In dit overleg worden in ieder geval de volgende onderwerpen ter sprake gebracht:
- Actualiteiten en beleidsvoornemens die de andere Partij mogelijk raken;

- Mogelijke casuïstiek en/of onderzoek waarbij sprake kan zijn van wederzijds belang, in het bijzonder als het casuïstiek en/of onderzoek bij dezelfde instellingen betreft;
- Onderlinge samenwerking. (...)

Bestuurlijk overleg

- Partijen hebben minimaal één keer per jaar, of zoveel vaker als nodig is, een bestuurlijk overleg, waarbij in ieder geval de Hoofdinspecteur-Directeur van de IJenV of haar/zijn vervanger en de directeur-bestuurder van de Jeugdautoriteit of haar/zijn vervanger aanwezig zijn.
- In dit overleg wordt gesproken over onderwerpen van bestuurlijk gewicht en belang.

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJenV) en de Jeugdautoriteit inzake samenwerking op het gebied van beleid, regelgeving, toezicht & informatieverstrekking en andere taken van gemeenschappelijk belang.

Voorbeeld overlegstructuur

(...) Partijen hebben drie keer per jaar, of zoveel vaker als nodig is, een ambtelijk overleg, waarbij ten minste de accounthouders van de IGJ en de Jeugdautoriteit aanwezig zijn.

Uit: Samenwerkingsafspraken IGJ en de Jeugdautoriteit

5.14 Contactpersonen

Toelichting: In dit (specifieke) onderdeel kunnen de namen van afdelingen en/of namen/ contactgegevens van de contactpersonen worden opgenomen. Dit bevordert de kenbaarheid en vindbaarheid voor een langer durende samenwerking, waarbij de samenstelling van de personen die daarbij betrokken zijn kan wisselen.

Voorbeeld contactpersoon

- (...) Elke Partij wijst binnen zijn organisatie een accounthouder aan.
- (...) Accounthouders binden de Partij waardoor zij zijn aangewezen niet.

Uit: Samenwerkingsafspraken IGJ en de Jeugdautoriteit

5.15 Financiële aspecten

Toelichting: In dit onderdeel kunnen afspraken worden opgenomen over het al dan niet onderling verrekenen van eventuele kosten die gemaakt worden in het kader van de samenwerking.

Voorbeeld financiën

Tenzij anders overeengekomen zal er tussen de partijen geen verrekening plaatsvinden van de kosten die met de uitvoering van deze overeenkomst zijn gemoeid.

Uit: Samenwerkingsafspraken aangegaan door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Inspectie Leefomgeving en Transport

Voorbeeld financiën

De uitvoering van de werkafspraken geschiedt met gesloten beurzen. De opleidingskosten komen voor eigen rekening. Echter in geval van (in company) opleidingen met gezamenlijke deelname, waar externe kosten voor gemaakt worden, kunnen deze kosten door de organisator worden doorbelast. Hierover vindt voorafgaand aan de opleiding afstemming plaats.

Uit: Samenwerkingsovereenkomst tussen SodM en Inspectie SZW

5.16 Escalatie

Toelichting: Voor de gevallen dat partijen in de uitvoering van de samenwerking op vraagstukken stuiten waarover ze het niet eens kunnen worden of als er vooraf een beleidskeuze moet worden gemaakt, is het wenselijk dat er afspraken zijn gemaakt over een escalatieladder. Dit kan het geval zijn al de uitleg van een afspraak of overeenkomst, of het nakomen ervan, niet naar tevredenheid gebeurt of in de gevallen dat er voor een keuze in de samenwerkingsactiviteiten op hoger management of bestuurlijk niveau besluitvorming nodig is. De escalatieladder kan bv. bestaan uit een operationeel, tactisch, strategisch en bestuurlijk niveau.

Voorbeeld escalatie

Indien tussen partijen bij deze samenwerkingsovereenkomst een verschil van inzicht ontstaat over de uitvoering daarvan zal, voor zover nodig na voorlegging daarvan aan de bestuurders van partijen, in overleg naar een oplossing worden gezocht. Dit kan betekenen dat partijen de overeenkomst beëindigen met inachtneming van artikel 8.4.

Uit: Samenwerkingsovereenkomst Stralingsbescherming 2017

Voorbeeld escalatie

In gevallen waarin deze samenwerkingsafspraken niet voorzien, treden de IGJ en de NVWA in overleg en beslissen zij in overeenstemming. Indien overeenstemming niet gevonden kan worden, zal op bestuurlijk niveau een besluit worden genomen.

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd [IGJ] en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit [NVWA] inzake de samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht, handhaving en andere taken van gemeenschappelijk belang.

Voorbeeld escalatie

Indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen die van dien aard zijn dat dit samenwerkingsprotocol redelijkerwijze behoort te worden gewijzigd, dan treden partijen hierover in overleg. Mocht dit overleg niet tot overeenstemming leiden, dan kan elke partij deze overeenkomst schriftelijk opzeggen.

Uit: Samenwerkingsprotocol tussen Agentschap Telecom, werkend binnen het wettelijk kader van de Telecommunicatiewet en de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten en Staatstoezicht op de Mijnen, het bevoegd gezag krachtens de Mijnbouwwet, inzake de uitvoering van het toezicht op mijnbouwinstallaties en de gaswet

5.17 Afdwingbaarheid

Toelichting: onderlinge afspraken zijn niet in rechte afdwingbaar, alle rijksinspecties zijn onderdeel van de publiekrechtelijke rechtspersoon de Staat der Nederlanden⁸. Uitgangspunt is dat je als onderdeel van een rechtspersoon niet tegen dezelfde rechtspersoon een rechtszaak kan starten.

Voorbeeld afdwingbaarheid

Dit samenwerkingsprotocol is niet in rechte afdwingbaar.

Uit: Samenwerkingsprotocol tussen Agentschap Telecom, werkend binnen het wettelijk kader van de Telecommunicatiewet en de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten en Staatstoezicht op de Mijnen, het bevoegd gezag krachtens de Mijnbouwwet, inzake de uitvoering van het toezicht op mijnbouwinstallaties en de gaswet

Voorbeeld afdwingbaarheid

- Partijen verplichten zich tot te goeder trouw nakoming van de verplichtingen die uit deze overeenkomst voortkomen.
- Nakoming van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen is niet in rechte afdwingbaar.

Uit: Samenwerkingsovereenkomst aangegaan door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Inspectie Leefomgeving en Transport

5.18 Inwerkingtreding, looptijd en actualisatie

Toelichting: Het is belangrijk voor een geslaagde samenwerking om regelmatig de voortgang en/of de actualiteit van samenwerkingsafspraken te bewaken, en op basis daarvan eventuele nodige aanpassingen te kunnen doorvoeren. Hiervoor is het goed om de samenwerkingsafspraken een beperkte looptijd mee te geven, met daarbij de bepaling dat de afspraken na afloop niet meer geldig zijn en niet stilzwijgend verlengd kunnen worden, met de mogelijkheid dat deze na een evaluatie en daaruit voortvloeiende eventuele aanscherping kunnen worden gecontinueerd.

Ook is het mogelijk afspraken te maken over het omgaan met tussentijdse wijzigingen, het vastleggen en het bekrachtigen daarvan.

Het ondertekenen van samenwerkingsafspraken kan privaatrechtelijk namens de Staat der Nederlanden of namens de Minister, het bestuursorgaan. Samenwerkingsafspraken worden doorgaans namens het bestuursorgaan ondertekend.

Voorbeeld looptijd en inwerkingtreding

- Deze samenwerkingsovereenkomst treedt met terugwerkende kracht in werking per 1 januari 2022 en wordt aangegaan tot wederopzegging door de ondertekenende organisaties.
- De Inspectieraad evalueert iedere drie jaar na ondertekening van deze overeenkomst de structuur, werkwijze, organisatie en inhoudelijke samenwerking. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft wordt deze overeenkomst aangepast.

⁸ Overeenkomstig de Aanwijzingen voor convenanten kan worden opgenomen dat niet beoogd wordt om naleving af te dwingen (aanwijzing 16) Handreiking samenwerkingsafspraken rijksinspecties

- Na ondertekening en inwerkingtreding van deze samenwerkingsovereenkomst wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.

Uit: Samenwerkingsovereenkomst Inspectieraad 2022

Voorbeeld looptijd en inwerkingtreding

- Deze samenwerkingsafspraken treden in werking met ingang van de dag na ondertekening en hebben een looptijd van vier jaar met stilzwijgende verlenging met vier jaar.
- Indien naar het oordeel van een van de partijen de noodzaak bestaat tot wijziging van de samenwerkingsafspraken, treden de partijen hierover in overleg.
- Partijen evalueren de uitvoering en werking van deze samenwerkingsafspraken voor het eerst op 17 april 2020 en vervolgens iedere vier jaar of zoveel vaker als een van partijen dat nodig acht.

Uit: Samenwerkingsafspraken tussen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd [IGJ] en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit [NVWA] inzake de samenwerking en coördinatie op het gebied van toezicht, handhaving en andere taken van gemeenschappelijk belang.

5.19 Bekendmaking

Toelichting: Het is afhankelijk van de aard van afspraken deze wel of niet in de Staatscourant op te nemen. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de Bekendmakingswet. Rekening houdend met de Wet open overheid (Woo) is het wenselijk om in ieder geval de samenwerkingsovereenkomst openbaar te maken.

Voorbeeld publicatie

Deze overeenkomst zal binnen 10 werkdagen na ondertekening worden bekendgemaakt door publicatie in de Staatscourant.

Uit: Samenwerkingsovereenkomst aangaande door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Inspectie Leefomgeving en Transport

Bijlage A Verstrekking van persoonsgegevens

Een belangrijk onderdeel voor een effectieve samenwerking is de verstrekking van gegevens, waaronder persoonsgegevens. Bijna altijd gaat het om de verstrekking van gegevens voor het gebruik voor een ander doel dan dat van verzameling. Om antwoord te krijgen op de vraag of en zo ja welke persoonsgegevens onder welke voorwaarden gedeeld mogen worden, kunnen onderstaande vragen helpen:

- Als er een Europese regel van toepassing is waarin iets opgenomen is over gegevensverstrekking, biedt dit een solide basis voor verstrekking.
Zo niet:
- Is er dan een Nederlandse sectorale wet van toepassing waarin iets staat over gegevensverstrekking. Dit kan ook een handvat bieden voor het verstrekken.
Zo niet:
- Indien de wetgeving geen uitkomst biedt dan zijn – voor zover het om persoonsgegevens gaat – enkel de algemene regels van de AVG van toepassing.

Het uitwisselen van gegevens is maatwerk, waarbij allereerst de wettelijke grondslag moet worden vastgesteld. Pas wanneer deze grondslag aanwezig is, kunnen de overige uitgangspunten zoals doelbinding, dataminimalisatie, transparantie en data-integriteit worden toegepast om te waarborgen dat de gegevensverwerking rechtmatig en proportioneel plaatsvindt.

Voor het verstrekken van gegevens is het noodzakelijk onderbouwd antwoord te geven op onderstaande vragen. Op basis hiervan kan de verstrekken partij de aanvraag toetsen aan de AVG.

1. Welke gegevens er precies worden gevraagd;
2. Waarom is die noodzakelijk voor de vrager;
3. Voor welk doel wordt dit gevraagd.

Gegevensbeschermingseffectbeoordeling

Voorafgaand aan de samenwerking is het raadzaam om gezamenlijk een gegevensbeschermingseffectbeoordeling pre scan in te vullen. Als de uitkomst is dat een gegevensbeschermingseffectbeoordeling niet nodig is, is het raadzaam dit toe te voegen aan afspraken als verantwoording.

Definities

In de samenwerkingsafspraken is het streven om zo veel als redelijkerwijs mogelijk gebruik te maken van de definities uit relevante de wet- en regelgeving. Zowel in de Wet Politiegegevens (WPG) als in de verordening (EU) 2016/67 (AVG) zijn definities opgenomen.

AVG: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming) en de daarbij behorende Uitvoeringswet AVG.

Betrokkene: degene op wie een persoonsgegeven betrekking heeft.

Inbreuk in verband met Persoonsgegevens: een inbreuk op de beveiliging die per ongeluk of op onrechtmatige wijze leidt tot de wijziging, verlies, vernietiging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte gegevens.

Ontvanger: een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan, al dan niet een derde, aan wie/waaraan de persoonsgegevens worden verstrekt.

Persoonsgegevens: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon; als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identificator of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon.

Politiegegevens: elk persoonsgegeven dat wordt verwerkt in het kader van de uitvoering van de politietaak, bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Politiewet 2012, met uitzondering van:

- de uitvoering van wettelijke voorschriften anders dan de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften;
- de bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000 opgedragen taken, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel i, onder 1° en artikel 4, eerste lid, onderdeel f, van de Politiewet 2012.

Verwerker: een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/ dat ten behoeve van de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens (AVG)/ politiegegevens (Wpg) verwerkt.

Verwerking van persoonsgegevens of het verwerken van persoonsgegevens: een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.

Bijlage B Verwerken van persoonsgegevens (AVG)

Toelichting: In veel gevallen is het noodzakelijk om bij de samenwerkingsafspraken een bijlage op te nemen waarin beschreven staat welke persoonsgegevens er worden uitgewisseld en met welk doel. Het specificeren van deze gegevens uitwisseling kan nader uitgewerkt worden in een gegevensleveringsovereenkomst. Gezien de specifieke aard van deze gegevensleveringsovereenkomst gaan we daar in deze handreiking niet verder op in.

Voorbeeld bijlage verwerken van persoonsgegevens

Bijlage: De verwerking van persoonsgegevens

De volgende categorieën van (persoons)gegevens kunnen in het kader van deze samenwerkingsafspraken aan beide partijen onderling worden verstrekt.

Bij verstrekking van deze (persoons)gegevens zijn de bepalingen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht (zoals de beginselen uit artikel 5 van de AVG, waaronder doelbinding, het noodzakelijkheidsprincipe en dataminimalisatie).

Het onderwerp/aard en doel van de Verwerking	[bijvoorbeeld de wettelijke basis en/of gezamenlijk toezichtgebied]]
Het soort Persoonsgegevens	[Limitatieve opsomming van gegevens die tot een bepaald persoon herleid kunnen worden. De daadwerkelijke persoonsgegevens zoals naam, adres, geboortedatum, IP adres, rijbewijs]
Beschrijving categorieën Persoonsgegevens	[algemene en/of bijzondere persoonsgegevens]
Beschrijving categorieën Betrokkenen	
Beschrijving categorieën ontvangers van Persoonsgegevens	

Uit: Samenwerkingsafspraken inspectiediensten voor toezicht op en handhaving van de biociden- en gewasbeschermingsmiddelenregelgeving.

Bijlage C Inbreuk in verband met persoonsgegevens

Toelichting: In veel gevallen is het noodzakelijk om bij de samenwerkingsafspraken een bijlage op te nemen met daarin acties over hoe te handelen in geval van inbreuk op de beveiliging van de verstrekte (persoons)gegevens ontdekt of vermoeden van een datalek.

Voorbeeld bijlage inbreuk in verband met persoonsgegevens

Bijlage: Afspraken betreffende Inbreuk in verband met persoonsgegevens

Deze bijlage beschrijft de afspraken op welke manier de samenwerkingspartners elkaar informeren in geval van inbreuken in verband met de beveiliging van persoonsgegevens en bij vermoeden van een datalek.

3.1 Actie door de [toezichthouder] bij inbreuk op de beveiliging van door de [toezichthouder] verstrekte gegevens
Iedere inbreuk op de beveiliging van de door de [toezichthouder] aan de [toezichthouder] verstrekte (persoons)gegevens of bij vermoeden van een datalek, dient zo snel mogelijk door de [toezichthouder] doch uiterlijk binnen 24 uur, schriftelijk aan de [toezichthouder] te worden gemeld aan de contactpersoon van de [toezichthouder] bij de [toezichthouder] en via: [e-mailadres]. Voor verdere vragen en opmerkingen hieromtrent heeft de [toezichthouder] een privacyfunctionaris, te contacteren via: [e-mailadres].

Aan de hand van deze door de [toezichthouder] verstrekte informatie wordt door de privacyfunctionaris besloten of het noodzakelijk is een melding van het datalek te doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De verantwoordelijkheid voor het melden bij de AP en het informeren van de betrokkenen ligt bij de [toezichthouder]. De [toezichthouder] beslist, voor zover noodzakelijk in overleg met de [toezichthouder] verder over de wijze waarop de betrokkene in voorkomende gevallen geïnformeerd moet gaan worden. Het doel van de meldplicht datalekken is immers gericht op de beperking van schade voor een betrokkene.

3.2 Actie door de [toezichthouder] bij inbreuk op de beveiliging van door de [toezichthouder] verstrekte gegevens
Iedere inbreuk op de beveiliging van de door de [toezichthouder] aan de [toezichthouder] verstrekte (persoons)gegevens of bij vermoeden van een datalek, dient zo snel mogelijk door de [toezichthouder], doch uiterlijk binnen 24 uur, schriftelijk aan de [toezichthouder] te worden gemeld via de contactpersoon van de [toezichthouder] bij de [toezichthouder] en via: [e-mailadres].

Aan de hand van deze door de [toezichthouder] verstrekte informatie wordt besloten of het noodzakelijk is een melding van het datalek te doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De verantwoordelijkheid voor het melden bij de AP en het informeren van de betrokkenen ligt bij de [toezichthouder]. De [toezichthouder] beslist, voor zover noodzakelijk in overleg met de [toezichthouder], verder over de wijze waarop de betrokkene in voorkomende gevallen geïnformeerd moet gaan worden. Het doel van de meldplicht datalekken is immers gericht op de beperking van schade voor een betrokkene.

3.3 Informatieverstrekking

In geval van een schriftelijke melding aan AP dienen de volgende gegevens, voor zover bekend, aan de andere partij te worden verstrekt:

- Aard van de Inbreuk in verband met persoonsgegevens.
- De persoonsgegevens en (de hoeveelheid) Betrokkenen waar de Inbreuk betrekking op heeft.

- De (waarschijnlijke) gevolgen van de Inbreuk in verband met persoonsgegevens.
- Maatregelen die de [toezichthouder] of de [toezichthouder] heeft voorgesteld of genomen om de Inbreuk in verband met persoonsgegevens aan te pakken, waaronder, in voorkomend geval, de maatregelen ter beperking van de eventuele nadelige gevolgen daarvan.

Uit: Samenwerkingsafspraken inspectiediensten voor toezicht op en handhaving van de biociden- en gewasbeschermingsmiddelenregelgeving